

Народно-сценічна хореографія Волині та її сучасний стан

Культура окремого регіону – складова частина загальноукраїнського мистецтва, ґрунт, на якому зростає і формується розмаїття української культури загалом. Кожен локальний регіон має особливий характер та манеру виконання рухів, притаманний регіону костюм і його музичний фольклор.

Волинь – один із найбагатших в етнокультурному плані регіон України.

Вагомий внесок у розвиток волинського хореографічного мистецтва зробили І. Богданець, Е. Шихман, В. Мамчур, А. Крикончук, О. Козачук, М. Полятикін, В. Смирнов, М. Савчук та ін. Ці хореографи здійснили низку оригінальних постановок, що ввійшли до культурної спадщини Волині.

Розглядаючи проблему розвитку хореографічного мистецтва Волині, вважаємо за необхідне звернути увагу на народну хореографію.

Народний танець – це особливий вид мистецтва, в якому поєднується лірика і гумор, грація і темперамент, вікові традиції і сучасність. Балетмейстери і виконавці на основі фольклорних зразків створюють нові види танцю, розвиваючи і збагачуючи народні танцювальні традиції. Спираючись на фольклорні джерела, історичні свідчення, знання умов праці та побуту народу, поєднуючи їх творчою фантазією, майстри хореографії створюють сценічні композиції, в яких яскраво відображаються соціальні та естетичні ідеали народу, його історія, характер, звичаї.

Сьогодні молодь виконує українські танці тільки на сцені, які поставлені професійними балетмейстерами або керівниками самодіяльних колективів, що їх продовжують і досі помилково називати «народними», хоча жодний із цих танців не побутував і не побутує в природному середовищі: на весіллях та інших гуляннях народу.

У системі хореографічної підготовки Волині вагоме місце посідають початкові спеціалізовані мистецькі навчальні заклади (школи естетичного виховання), де закладають основу підготовки хореографів. До таких осередків належать хореографічні класи шкіл мистецтв, палаців учнівської молоді, хореографічні школи при творчих колективах.

Як зазначає А. Максименко, «останніми роками в хореографічній позашкільній освіті відбуваються інноваційні процеси, зокрема спостерігається масове захоплення сучасними напрямками танцювального мистецтва. Тому сьогодні провідною метою хореографічної освіти в її початковій ланці стають збереження національних танцювальних традицій, відродження та модернізація в сучасних умовах методичних основ народно-сценічного танцю» [4, с. 212].

Безумовними лідерами на Волині протягом багатьох років є такі колективи дитячих ансамблів танцю: зразковий аматорський ансамбль народного танцю «Волиняночка», керівник – заслужений працівник культури України О. Козачук, (м. Луцьк), народний художній колектив народного танцю «Радість», керівник – заслужений працівник культури України Г. Соколова, балетмейстер заслужений працівник освіти України В. Шугалов, (м. Луцьк), зразковий аматорський ансамбль народного танцю «Вертуни» Будинку культури села Гірка Полонка відділу культури та молодіжної політики Боратинської сільської ради, керівник – В. Лопанова, народний ансамбль танцю «Барвінок», керівник – відмінник освіти України Л. Ризванюк (м. Ковель), зразковий аматорський ансамбль народного танцю «Дзвіночок» (м. Ковель), керівник – І. Темрук, зразковий ансамбль танцю «Джерельце», керівник – М. Войтович-Смирнова, ЗОШ № 25 (м. Луцьк), ансамбль танцю «Любисток», керівник – М. Сулім НВК – гімназія № 14(м. Луцьк), зразковий ансамбль танцю «Прибужаночка», керівники – Л. Васага та В. Кисель (м. Іваничі), зразковий ансамбль танцю «Веселка», керівник – М. Буховецька (м. Володимир-Волинський), зразковий ансамбль танцю «Щасливе дитинство», керівник – І. Грицевич (м. Нововолинськ), зразковий ансамбль танцю «Хуторянка», керівник – Л. Назаревич (с. Головно Любомльського району), зразковий аматорський ансамбль танцю «Первоцвіт» КЗ Центр культури Княгининок, керівник – О. Бетюга.

Серед дорослих колективів можна відзначити народний ансамбль народного танцю «Волинянка», керівник – заслужений працівник культури України О. Козачук (м. Луцьк), народний ансамбль танцю «Дружба», керівники – М. Буховецька, О. Димосюк (м. Володимир – Волинський). Заслужений народний самодіяльний ансамбль пісні і танцю «Колос», керівник – І. Степанюк (м. Торчин), народний аматорський ансамбль пісні і танцю «Лісова пісня», балетмейстер І.

Темрук, народний ансамбль пісні і танцю «Любисток» (м. Ківерці), балетмейстер – Ю. Сухарєв.

Саме у цих колективах працюють справжні ентузіасти своєї справи, які гостро усвідомлюють важливість і необхідність своєї творчої праці. Керівники ансамблю зберігають, примножують, поповнюють новим змістом творчі надбання колективу.

Аналіз роботи хореографічних колективів висвітлює як позитивні так і негативні сторони у роботі керівників, що дає змогу знайти шляхи вирішення проблем у творчій діяльності колективів.

На теперішній момент ми повинні загострити увагу на проблемах підвищення рівня кваліфікації керівників хореографічних колективів, виконавській майстерності учасників самодіяльних колективів, розробки сюжетної дитячої тематики у роботі керівників, постановці танків малої форми, а також на вихованні духовності молодого покоління на зразках національної культури.

Сьогодні народна хореографія Волині проходить новий етап мистецького формування. Це зумовлено багатьма факторами: слабка матеріальна база, відсутність акомпаніаторських годин, недостатність нової хореографічної літератури, відсутність якісних фонограм, брак коштів на розвиток існуючих колективів та на створення нових, складність у вирішенні транспортних проблем з виїздом на заключні огляди-конкурси області та всеукраїнські.

Протягом багатьох років на Волині проводиться обласний огляд-конкурс хореографічних колективів імені Іллі Богданця, відомого хореографа на Волині і за її межами. Один раз на три роки проводиться регіональний Всеукраїнський фестиваль-конкурс народної хореографії імені Павла Вірського.

Хореографія – це мистецтво, яке властивими йому засобами відтворює життя народу, його побут, культуру, світогляд тощо, і вона, як і решта видів мистецтв, відбиває процеси, що відбуваються на сучасному етапі розвитку культури.

Таким чином, необхідно особливу увагу звернути державі, навчальним хореографічним закладам, танцювальним колективам на популяризацію української народної хореографії.

Література

1. Вантух М. Роль народної хореографії у збереженні культурного розмаїття світу. Матеріали наук.-практ. конф., Київ, 2004.
  2. Зайцев Є. В., Колесниченко Ю. В. Основи народно-сценічного танцю: навчальний посібник / Є. В. Зайцев, Ю. В. Колесниченко. Видання 3-є Вінниця: НОВА КНИГА, 2007. 416 с.
  3. Медвідь. Т. Значення місцевого колориту в народно сценічному танці: Україна Світ: від культурної своєрідності до спорідненості культур: Зб. матеріалів Міжнарод. наук.-практ. конф., Київ, 25-26 травня 2006р. К.: ДАКККіМ, 2006. Ч .2. 300с.
  4. Максименко А. І. Методика викладання народно-сценічного танцю в позашкільному навчальному закладі // Актуальні питання мистецької освіти та виховання, 2015. Вип. 1-2 (5-6). С. 212-216.
  5. Островська К. Український народно-сценічний танець у системі освіти // Культура України. 2010. Вип. 30. С. 26-29.
-

